

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 23 sierpnia 2018 roku powódka J. S., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...)C., domagała się od strony pozwanej (...) w W. (ul. (...)) zasądzenia kwoty 5827,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że w kolizji drogowej został uszkodzony samochód osobowy marki A (...), będący własnością A. G., a sprawca kolizji był ubezpieczony u strony pozwanej (w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej). W związku z powyższym zdarzeniem poszkodowana zawarła z powódką umowę najmu samochodu zastępczego marki F. (...) (obejmującą 46 dni) za kwotę 220 zł netto (270,60 zł brutto) za jedną dobę. Z tego tytułu powódka wystawiła poszkodowanej fakturę VAT, która została częściowo zapłacona przez stronę pozwaną (w zakresie 38 dni najmu według stawki 133,50 zł netto). Jednocześnie strona pozwana odmówiła (mimo wezwania) zapłaty na rzecz powódki (która nabyła wierzytelność w drodze umowy cesji) pozostałych kosztów najmu pojazdu zastępczego.

W dniu 29 listopada 2018 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono (od (...) w W.) kwotę dochodzoną pozwem oraz 1290 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (...) /S w K. w Danii wniosła o odrzucenie pozwu (z uwagi na brak jurysdykcji krajowej), ewentualnie oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

Zarządzeniem, doręczonym pełnomocnikowi powódki w dniu 9 grudnia 2019 roku, co wynika ze zwrotnego poświadczenia odbioru, wezwano go, aby w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania między innymi sprecyzował, kto jest stroną pozwaną w niniejszej sprawie ((...) /S, co częściowo wynikało z rubryki 4 formularza pozwu [fragmentu oznaczenia firmy] oraz z dokumentów dołączonych do pozwu czy (...) spółka z o.o., co częściowo wynikało z rubryki 4 formularza pozwu [oznaczenia siedziby i numeru KRS]) oraz prawidłowe (zgodnie z odpisem z rejestru lub KRS) oznaczenie strony pozwanej.

W odpowiedzi na powyższe zarządzenie powódka w żaden sposób nie zareagowała.

Zgodnie z art. 199 §1 pkt 3 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

Zgodnie z art. 64 §1 i §1¹ k.p.c. zdolność sądową ma każda osoba fizyczna i prawna, a także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

W świetle powyższego w ocenie Sądu stroną pozwaną nie może być (...) w W., bowiem nie należy do żadnej z powołanych powyżej grup podmiotów. Podmiot wskazany przez powódkę w pozwie (jako strona pozwana) nie jest bowiem w sposób oczywisty osobą fizyczną, jak również nie posiada statusu osoby prawnej. Nie jest wreszcie jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Należy w tym miejscu wskazać, że brak zdolności sądowej zarówno powoda, jak i pozwanego będzie powodować odrzucenie pozwu, jeżeli nie można go było uzupełnić zgodnie z art. 70 i 71 k.c. Jeżeli strona nie ma zdolności sądowej, to wówczas w istocie zachodzi brak jednego z podmiotów postępowania, bez którego postępowanie procesowe nie może się toczyć.

Zgodnie z art. 70 §1 k.p.c. jeżeli braki w zakresie zdolności sądowej lub procesowej albo w składzie właściwych organów dają się uzupełnić, sąd wyznaczy w tym celu odpowiedni termin.

Podkreślenia wymaga przy tym, że usunięcie braku zdolności sądowej w rozumieniu art. 70 §1 k.p.c. zakłada podmiotową tożsamość po stronie pozbawionej zdolności sądowej, nie może natomiast sprowadzać się do

podmiotowej zmiany powództwa polegającej na wstąpieniu do postępowania osoby zdolnej sędowo w miejsce podmiotu pozbawionego tego przymiotu. O usunięciu braku zdolności sądowej nie można zatem mówić wówczas, gdy powództwo zostało wytoczone przeciwko podmiotowi, który nie istnieje (i który w istocie nie może uzyskać zdolności sądowej). W takim przypadku brak zdolności sądowej ma nieusuwalny charakter i powinien prowadzić do odrzucenia pozwu bez potrzeby podejmowania prób prowadzących do usunięcia braków. Stanowisko takie zajęł także Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 15 maja 2009 roku, II CSK 681/08, LEX nr 519307; z dnia 24 września 2004 roku, I CK 131/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 156; w uzasadnieniu uchwały z dnia 19 kwietnia 2001 roku, III CZP 10/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 147 oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 28 stycznia 2004 roku, IV CK 307/03, LEX nr 578045.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie mieliśmy do czynienia ze specyficzną sytuacją, w której został pozwany podmiot, który nie istnieje (...) w W.) i którego brak zdolności sądowej miał w istocie charakter nieusuwalny (w rozumieniu art. 70 i 71 k.p.c.). Nie ulega jednak wątpliwości, że wobec sprzeczności pomiędzy oznaczeniem strony pozwanej (które zresztą było też wewnętrznie sprzeczne, ponieważ zawierało elementy dwóch istniejących podmiotów: (...)/S w K. w Danii i (...) spółki z o.o. w W.) oraz dokumentami dołączonymi do pozwu powódka miała możliwość sprecyzowania oznaczenia strony pozwanej, czego jednak (mimo wezwania) nie uczyniła.

Należy w tym miejscu dodatkowo podkreślić, że to powódka określa, kogo pozywa (oznacza stroną pozwaną) i w tym zakresie Sąd nie ma możliwości jej wyłączenia (zwłaszcza działając z urzędu). Nie ulega przy tym wątpliwości, że Sąd zobowiązał powódkę do sprecyzowania oznaczenia strony pozwanej (szczegółowo wskazując, z jakich przyczyn oznaczenie strony pozwanej w pozwie było nieprawidłowe), jednak powódka (oraz jej pełnomocnik) w żaden sposób nie zareagowali.

Trzeba przy tym jeszcze zaznaczyć, że powyższe błędne (nieprecyzyjne i wewnętrznie sprzeczne) oznaczenie strony pozwanej było brakiem formalnym wniesionego pozwu i powinno zostać usunięte we wstępnej fazie postępowania. Nie ulega także wątpliwości, że przeciwko tak oznaczonej stronie pozwanej postępowanie w ogóle nie powinno się toczyć (nie powinien zostać wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym). Jednakże Sąd (w osobie referendarza sądowego) podjął czynności i taki nakaz wydał.

Zasadniczą konsekwencją niemożności uzupełnienia braków, o których mowa w art. 71 k.p.c., lub ich nieusunięcia w wyznaczonym terminie, jest zniesienie postępowania. Zniesienie postępowania jest następstwem jego nieważności będącej wynikiem braków, które nie zostały uzupełnione, i polega na całościowym uchyleniu dotychczas przeprowadzonych czynności procesowych.

Ponadto zgodnie z art. 502¹ §2 k.p.c. jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu, Sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie.

Biorąc zatem powyższe okoliczności pod uwagę na podstawie art. 71 k.p.c. w zw. z art. 502¹ §2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I postanowienia.

Niezależnie od wszystkich powyższych okoliczności w dniu 29 stycznia 2019 roku (data nadania w placówce pocztowej) (...)/S w K. w Danii (za pośrednictwem swojego pełnomocnika) wniosła sprzeciw od wydanego w dniu 29 listopada 2018 roku nakazu zapłaty.

Sprzeciw ten podlegał odrzuceniu z dwóch względów.

Po pierwsze zgodnie z art. 503 §1 k.p.c. pismo zawierające sprzeciw wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie **pozwany** powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod

rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie.

Z przepisu powyższego jednoznacznie wynika, że uprawnionym do wniesienia sprzeciwu jest jedynie pozwany. W niniejszej sprawie sprzeciw złożyła (...) / S w K. w Danii, która nie jest w sprawie stroną pozwaną. Powódka wniosła bowiem pozew przeciwko (...) w W., i to ten podmiot (gdyby oczywiście istniał) był w niniejszej sprawie wyłącznie uprawniony do wniesienia ewentualnego sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Po wtóre sprzeciw od nakazu zapłaty (wniesiony przez (...) / S w K. w Danii) podlegał odrzuceniu z uwagi na brak przedmiotu zaskarżenia. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zaskarżone może być tylko orzeczenie istniejące. Nie można zatem wnieść środka odwoławczego od orzeczenia, które nie zostało wydane lub od orzeczenia, które zostało uchylone.

Tym samym na podstawie art. 503 §1 k.p.c. w zw. z art. 504 §1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie II postanowienia

Skoro zatem podmiot pozwany przez powódkę (...) w W.) nie mógł być stroną postępowania (wobec braku zdolności sądowej), to na podstawie art. 199 §1 pkt 3 k.p.c. pozew należało odrzucić (jak w punkcie III postanowienia).